

رهنمودهای تربیتی امام کاظم علیه السلام

تربیت یکی از مهمترین مقوله های مطرح و قابل توجه برای تحصیل کمالات روحانی و نفسانی می باشد که اهل بیت علیهم السلام نیز به آن بسیار سفارش نموده اند.

تربیت از تولد تا مرگ

تربیت یکی از مهمترین مقوله های مطرح و قابل توجه برای تحصیل کمالات روحانی و نفسانی می باشد که اهل بیت علیهم السلام نیز به آن بسیار سفارش نموده اند. مسئله تربیت از همان نوزادی و چه بسا از دوران بارداری آغاز می گردد. اگر بخواهیم اجتماعی سالم و امن داشته باشیم باید فرزندان خویش را درست تربیت کنیم تا جامعه ای سالم و با نشاط داشته باشیم. امامان معصوم ما برای هدایت صحیح ما در طی این طریق دستوراتی ارائه فرموده اند که ما را در این مسیر پُر فراز و نشیب دستگیری می کند. امام کاظم علیه السلام نیز جهت تربیت صحیح کودکان راهکارهایی توصیه فرموده اند که به برخی از آنان اشاره می نماییم.

کودک و وابستگی به والدین

پیوند عاطفی والدین و فرزندان از نشانه های خداوند است؛ پیوند ناگسستنی و بی شائبه ای که بر اساس محبت است نه نیاز و منفعت. وابستگی عاطفی فرزند به والدین بیش از تعلق خاطر والدین به فرزند است. نیاز به عاطفه سراسر وجود کودک را فرا گرفته و او را به عنایت والدین نیازمند ساخته است. کودک توان دوری از والدین را ندارد و هرگونه بی توجهی پدر و مادر به این وابستگی، می تواند برای آینده کودک مشکل آفرین باشد. متأسفانه امروزه برخی از والدین، بی آن که ناگزیر باشند، فرزندان خود را به مهد کودک می سپارند. هر چند مهد کودک بُعد اجتماعی شخصیت کودکان را پرورش می دهد، اما هرگز پاسخگوی نیاز حیاتی کودک به عاطفه نیست. بنابراین شایسته است والدین، در حد امکان، فرزندان خود را از حلاوت مهر مادری و عطوفت پدری محروم نسازند. توجه به وابستگی کودک چنان مهم است که حتی در محافل نباید میان پدر و فرزند که کنار هم نشسته اند، فاصله انداخت. امام کاظم (ع) می فرماید: "رسول خدا (ص) از فاصله انداختن بین پدر و فرزند نهی فرموده است." (1)

وفا به وعده

وفای به وعده، حتی در برابر کفار، از صفات پسندیده و مورد توجه پیشوایان دین است. این عمل مهم در برخورد با کودکان از اهمیت بیشتری برخوردار است. کودکان جز به تحقق وعده والدین نمی اندیشند، در وفای والدین تردید ندارند و همواره به انتظار لحظه موعود می نشینند. هرگونه تأخیر و تخلف در وفای به وعده آنها را می آزارد و به تخریب روحیه اعتماد به والدین می انجامد. افزون بر این، چنین کردار ناپسندی غیرمستقیم درس پیمان شکنی به آنان می آموزد. کلیب صیداوی نقل می کند که، امام کاظم (ع) فرمود: "اذا وعدتم الصبيان وفوا لهم ... ؛ هنگامی که به فرزندان وعده دادید، وفا کنید؛ همانا کودکان چنان می پندارند که شما به آنها روزی می دهید. خداوند متعال به خاطر هیچ چیزی به اندازه زنان و کودکان خشمگین نمی شود." (2)

ادامه دارد...

پی نوشت ها:

1- الکافی، ج6، ص 50.

2- مستدرک الوسائل، ج3، ص 558.